

A Mezőgazdasági Kamarák új törvénye.

Előadó: **Dr. Nagy Endre**, Gazdasági Egyleti titkár, Dés.

Románia törvényhozó testülete ez év nyarán új törvényt alkotott a mezőgazdasági kamarákról, mely ez ország lakosságának mintegy 80–85%-át érinti. Nem lehet közömbös magyar népünkre sem, melynek hivatalnok, iparos és kereskedő rétegei mind jobban felőrlődnek a többségi néppel vivott egyenlőtlen küzdelemben, hogy mit tartalmaz az a törvény, mely a még ma szilárdan álló kis- és középbirtokos magyar gazdaosztályt érinti.

A mezőgazdasági kamarák intézménye csak a háború utáni időkben tört utat Keleteurópában, addig csupán a művelt Nyugaton (Németország, Franciaország) ismerték. Röviden a gazdák érdekképviselőinek, gazdaparlamentnek nevezik. Céljuk megfelelő befolyást biztosítani a gazdaközönység számára azokba az ügyekbe, melyek őket érdeklik. Céljuk állami támogatás mellett kulturközösségbe vonni a gazdákat. Fölemelni a gyöngéket, segíteni minden gazdát abban, hogy többet és jobbat termeljen, s amit termelt, jobban értékesítse. Munkakörük részletezése helyett utalok arra, hogy mindazt csinálják állami támogatással, amit szerényebb eszközökkel eddig gazdasági egyleteink és háború előtt a földmivelésügyi minisztérium erdélyrészi és felvidéki kirendeltségei végeztek. Munkakörük tehát helyes és rokonszenves.

Az 1930. július 1-én kihirdetett gazdakamarákról szóló törvény a célkitűzések szempontjából szerencsés alkotásnak mondható. Felöleli magába mindazokat a munkaköröket, melyek más országok gazdakamaráit népszerű és hasznos szervezetekké tették. Ezekről intézkedik a törvény 13. és 26. szakasza az 1–4 és 1–7 pontjaiban.

Magánál a munkakör előírásánál sokkal fontosabb azonban, *a kamura vezetőségének helyes összeállítása*, mert nélkül nem ér semmit a legjobb törvény sem. Az új kamarai törvény teljesen új helyzetet teremt, felosztatja az eddigi kamarákat, új választást ír elő az új szervezet számára. A kérdés súlypontja most ezen van. Küszöbön vannak – ez év januárjáig meg is alakulnak – választás útján az új kamarák. A magyar gazdának ismernie kell jogait, tudnia kell kötelességét, meg kell védenie érdekeit e választásokon. Lásuk tehát e választásra vonatkozó törvényszakaszokat!

A kamarai törvény második cikkének a), b), c), d) pontjai szerint vannak:

községi gazd. bizottságok,
vármegyei mezőgazdasági kamarák,
országközi mezőgazdasági kamarák,
mezőgazdasági kamarák országos szövetsége.

Valamennyi választás útján alakul meg, tehát a legősibb jogforrásra, a népre vezethető vissza. Elvileg a mi kezünkben van a sokat emlegetett és napjainkban sokat siratott gazdasors irányítása. Az elv gyakorlati keresztülvitelénél már vannak súlyos szépséghibák. Kötelességemnek tartom ezekre is rámutatni.

A 8-ik cikk szerint választó minden községben, minden 21-ik életévét betöltött férfi és nő, ha földadót fizet. Választók ezeken kívül – akkor is, ha nem fizetnek földadót – az összes gazdasági, erdészeti, állatorvosi, háztartási iskolákat végzett nők és férfiak. A törvény itt más szakiskolákról is beszél, melybe valószínűleg beleértetnek a kertészeti és szőlőszeti iskolák oklevelet nyert növendékei is. A választási jog szélesen és demokratikusan van kiterjesztve mindenkire, aki mezőgazdasági terheket visel. A választók összeírását a községi bíró, vagy helyettese, a községi jegyző és az adószedő végzik. Az összeállított választói lista beküldendő a járásbirósághoz és úgy ott, mint a községben közszemlére kifüggesztendő. Az első listákat szeptemberben állították össze, de kötelesek e hatósági emberek minden évben – januárban – felülvizsgálni az előző évi választói listát és újra kidolgozni. Ne veszítse el tehát a kedvét az a magyar gazda, aki véletlenül kimaradt volna az első listából, hanem jelentkezzék községe előljáró-

ságánál december hóban és kérje felvételét. Ettől a jogunktól senki sem szabad, hogy elüssön minket és az a hatósági ember, aki ilyen visszaélést követ el, 1–6 havi börtönnel büntethető. A választás súlypontja a községekben van. Itt kell tehát legszilárdabban helytállanunk. Ha itt elveszítettük a választási harcot, elbukunk az egész vonalon.

A községben összeírt választókat a földmivelésügyi miniszter hívja össze választás céljából. Az összehívás közzelendő a megyei hivatalos lapban és a község hirdető tábláján. *A községi választók választják meg a községi gazdasági bizottságot. Aki innen kimarad, az nem gyakorolhat választói jogot a megyei mezőgazdasági kamara megválasztásánál s így ezek kezébe van letéve a megyei mezőgazdasági kamara összeállításának sorsa.* A magyar gazdának résen kell lennie és minden mellétekintetet félretéve *községe legérdemesebb gazdáját kell a községi gazdasági bizottságba megválasztania.* Ezek csupán abban a községben választhatók meg, ahol laknak. Ne gondolja tehát senki, hogy a községben kis dolog történik a választással, ami elintézhető néhány nagyszájú, de kevéstudású János, vagy Pistabácsi megválasztásával. Ilyen gondolkodás kiszolgáltatná a magyar gazdatársadalmat, s annak érdekeit teljesen védtelenül hagyná.

A községi gazdasági bizottság tagjainak száma a választók számától függ. 600 választó csupán 2, 600–3000 választó 3, 3000-en felüli választóval rendelkező községek (mezőgazdasági lakossággal bíró városok) 4 bizottsági tagot választanak. *Választható* minden 30 évet töltött írni-olvasni tudó választó, *ha tényleg a községben lakik.* Oklevél alapján választói jogosultak választhatók, ha elmutak 25 évesek.

Jelöléseket a választás napja előtt 10 nappal a községi bírónál, írásban kell beadni 10 választónak, ő bejegyzí, írásban elismeri. Igazolandó, hogy a jelöltek a jelölést elfogadják. Választás napjára minden jelölt egy bizalmi embert nevezhet meg.

A választás elnöke a községi bíró, ha csak 20 választó nem kéri egy járásbíró elnök kiküldését, mely esetben 2500 Lei teendő le választási költségekre. Ha a községi bíró vezeti a választást, úgy az történhetik: közfelkiáltással, vagy kéz-emeléssel, de 10 tag (választó) kérésére titkosan is. Válasz-

tásnál két, az egész gyűlés előtt sorshúzással kijelölt ellenőr segédkeznek. (7. és 10. cikk.)

A különben szerencsés és demokratikus törvény e ponton teljes csődbe kerül, amit nem tudok elég nyomatékai a magyar parlamentárok figyelmébe ajánlani. A községi bírakat ismerem, meghajlok azok előtt közülük, akik ezt megérdemlik, de teljesen alkalmatlannak tartom a községi bírák 80%-át arra, hogy ilyen fontos választási aktust levezessenek. Alkalmatlanok, mert a legtöbb községi bíró pártexponens, rokonsági kapcsolatok befolyásolják, és végül a legtöbb, sajnos, nem elég elfogulatlan az ilyen ügyekben. Parlamentárainknak törekedniök kell e törvényszakasz megfelelő módosítására. Milyen másképp festene a jó törvény jó végrehajtása, ha a kamara küldene ki, vagy kérne fel a környékről olyan választási elnököt, akik ismerik a kamarák magasabb céljait s azt a népnek megmagyarázva ejtenék meg a választásokat, hiszen ez a megoldás egyetlen olyan községi bírót sem zárna ki a választási elnökségből, aki hivatása magaslatán állva, tudná irányítani a választást.

Másik hibája a törvénynek, hogy a községi gazdasági bizottságok működése ezzel a választási aktussal kimerül. A törvény többé egyetlen szóval sem emlékezik meg róluk. Miért ne maradhatnának meg ezek a bizottságok továbbra is, mint a kamara állandó exponensei a községekben? Ez a másik kitűzendő cél, melyért parlamentárainknak küzdeniök kell. Elsősorban a még meg nem jelent végrehajtási utasításnak kellene a községi gazdasági bizottságok munkakörére nézve utbaigazításokat tartalmaznia.

A községekben megválasztott gazdasági bizottsági tagok a megyei kamara kizárólagos választói. Csak ők a választók. Ezért mondtam és hangsúlyozom, hogy a kamarák sorsa a községekben dől el.

A megyei kamarák taglétszáma 40–60, melyből $\frac{3}{5}$ rész választott. Hely tehát bőven van ahhoz, hogy teljes joggal követeljük a mi embereink felvételét is. A fennmaradó $\frac{2}{5}$ -ből $\frac{1}{5}$ részt a megyei tanács nevez ki saját gazdatagjaiból, $\frac{1}{5}$ -öt részben az állam, részben a kamarai alakulathoz csatlakozott gazdasági egyletek és magánosok neveznek meg. (L. 15. szakaszt).

A megyei kamarát választókat királyi rendelet hívja össze a megye székhelyére, 1 hónappal választás napja előtt. Listát a törvényszéki elnök állítja össze, akiben már teljes bizalmunk lehet. A törvény itt módot ad arra, hogy minél több szakembert bevigyünk, mert előírja, hogy a tagok között szőlészet, állattenyésztés, kertészet, erdészet, valamint a kis-, közép- és nagybirtokosok 2–2 taggal képviselve kell legyennek. Okosan élve ezzel a 15. szakasszal, bevihetjük embereinket anélkül, hogy faji, vagy pártkülönbségekre kellene hivatkoznunk.

Választás elnöke mindig egy bíró, kit a mellérendelt jegyzővel együtt a törvényszék elnöke nevez ki. *Jelölést a választást megelőző 8 szabad nappal előbb, legkevesebb 10 választó eszközli a törvényszéki elnök előtt, írásban (17. szakasz). Jelöltek kötelesek előzetesen nyilatkozni a jelöltség elfogadásáról és a kamara javára fejenként 1000 Leit letenni.*

A választás mindig titkos és a szavazás kötelező (500 L.).

Választhatók azok a községi mezőgazdasági választói névjegyzékbe felvett polgárok, akik tényleges gazdák, írni-olvasni tudnak és elmúltak 30 évesek, valamint azok is, akiknek gazdasági oklevelük van. Ez helyes intézkedése a törvénynek, mert véget vet annak, hogy a gazdák ügyeit a kamarákban 75–80%-ban mások képviseljék.

A választások úgy itt, mint a községnél 5 évre szólnak, tehát ennyi időre döntünk a gazdasors fölött.

Van a törvénynek egy szerencsétlen, torz alkotása, ez az eddigi földosztóknak, a consilier agricoloknak a kamarába való bekapcsolása. Őket ezután is a miniszter nevezi ki, ő is fizeti, mégis besorozza a kamarai tisztviselők közé, de csak akkor, ha már a földosztásokat elvégezték. A kamaráknak jogot ad az ellenőrzésre akkor, amikor már nincs mit ellenőrizniök, de addig külön maradnak, addig a kamara ne ellenőrizze őket. Érthetetlen, mit akar ezzel a minisztérium. Miért nem őszintébb? Miért nem mondja meg, hogy az állami ellenőrzésről egy külön hivatalnok gondoskodik minden kamaránál? A törvény 25/b, 50–56, 100 és 108. cikkein vonul végig ez a sötét felhő és annyira zavarossá teszi azokat, hogy művészet benünk eligazodni. Itt megint törvényrevízióra van szükség.

A megyei kamarák társulásai alkotják az *országközi ka-*

marákat és a kamarák országos szövetségét. Ezek szervezetével nem untatom hallgatóimat. Akik bekerülhetnek oda közülünk, azok ugyanis megtanulják e felsőbb fórumok szervezetét.

Egy érdekes dolgot azonban meg kell említenem, s ez, hogy amíg a nyugati államok az országrészi kamarákra helyezik a fősúlyt, addig nálunk ezekkel a legkevesebbet törődik a törvény. Az erről szóló 57. cikk még csak kötelezőleg sem mondja ki megalakításukat, hanem a megyei kamarákra bizza, hogy alakítsák meg, ha akarják. *Német-, Francia-, Osztrák- és Magyarországon az országrészi kamarák a tengely, nálunk a megyeiek.* Különbség óriási adminisztrációs költség megtakarítás, melyet a kamarák kulturális célokra fordítanak. Magyar parlamentárainknak kötelességük e rendszer bevezetéséért küzdeni, hogy a kamarához befolyó gazdagarások, tényleg gazda-kulturális célokat szolgáljanak, s ne adminisztrálják el azok javarészét. Mert ne gondolja senki, hogy a kamarát nem nekünk kell eltartanunk.

Lássuk *miből élnek a kamarák?* 1. A földadó után 0,5-3% *kamarai pótdadó* fog kivettetni. Ennek nagyságát, fenti határok között a megyei kamara közgyűlése határozza meg. Tehát gazdakultúrvágyainktól eltekintve, azért is vigyáznunk kell a választásokra, mert a mi zsebünkről van szó. Természetesen van másodsorban *államsegély is.* Összege nincs olyan pontosan körülírva, mint amit mi fizetünk, de hát ez a legkevesebb. A kamarai jövedelmekről szóló 82. cikk c. pontja igen sajnálatos tévedés. *A községi legelőkre* ró ez bevételeik 1-5%-áig terjedhető kamarai adót. Községi legelőink mindnyájunk tudomása szerint inkább segélyekre szorulnának, nem-hogy ők fizessenek a kamaráknak. Kérjük összes képviselőinket és szenátorainkat, sőt ezután megalakulandó kamaráinkat is, kövessenek el mindent, hogy ez a teher levéssék községi legelőinkről. Ezen kívül még más jövedelmei is vannak a kamaráknak, melyek 99%-ban a gazdaközönségtől kerülnek ki. Ilyenek: a gazdák önkéntes hozzájárulása, marhalevelek bélyegilletékei, állat és gabonavásárterek jövedelmének egy része stb. Rádupláz azonban mindezekre a 82. cikk, mely kötelességévé teszi a vármegyéknek, hogy bevételeiknek legkevesebb 5%-át a kamaráknak adják át. Ime idevezet a költséges adminisztráció, melyet az okozott, hogy mi az ország-

részi, külföldön nagyszerűen bevált rendszer helyett a megyei kamarák mellett döntöttünk.

És végül még egy pont. A törvény 28. cikke kamarai feladatnak jelzi *a gazdasági természetű törvényjavaslatok, vámügyek, szállítási tarifák és szabályrendeletek véleményezését*. Eddigi szomorú tapasztalataink azt igazolják, hogy ezek közül eddig csupán a szabályrendeletek alkotásába volt a kamaráknak beleszólásuk, még pedig azért, mert szabályrendeleteket egyáltalán nem alkottak országunkban. Követelniök kell úgy parlamentárainknak, mint kamaráinknak, hogy ez a törvénycikk ne úgy legyen benne a törvényben, mint a cigány által vitt levélben a sült liba, melyet a cigány útközben már jóízűen elfogyasztott. A kamarai törvény 28. cikke élő valóssággá kell, hogy váljon, ha eredményes munkát akarunk végezni a kamarákban. Szűnjék meg végre a rólunk-nélkülünk törvényhozás, mely annyi millió gazda szenvedését és egész állami háztartásunk súlyos betegségét okozta.

Ezek előrebocsátása után határozati javaslatomat alábbiakban terjesztem elő:

Határozati javaslat.

1. A Nagygyűlés megbizzza pártunk vezetőségét, hogy haladéktalanul hívja fel az összes vidéki tagozatokat a kamarai választások előkészítésére, annak kihangsúlyozása mellett, hogy e választások sorsa *a falvakon dől el*, tehát gondjuk legyen rá, hogy már ott minden érdemes emberünk beválasszassék.

2. A Nagygyűlés felkéri pártunk parlamenti csoportját, hogy

a) a törvény 7. és 10., valamint az ezekkel egybehangzó más §§-ai módosítása érdekében mozgalmat indítson, melynek célja lenne a községi kamarai választásoknak, a kamara által delegálandó elnökök által való vezetése.

b) Igyekezzenek a parlamenti csoport a kamarai törvény végrehajtási utasításába olyan rendelkezéseket felvételni, melyek állandó munkakört biztosítanak a községi gazdasági bizottságoknak.

c) Tegyen lépéseket a magyar parlamenti csoport arra

nézve, hogy a törvény 25/b, 50, 56, 100 és 108 §-ai úgy módosítsanak, hogy azokból a consilier agricolok szerepe és viszonya a kamarákhoz világosabban és határozottabban kitűnjék.

d) Küzdjön a magyar parlamenti csoport a törvény olyan gyökeres módosítása mellett, mely a mai nagy adminisztrációs költséggel járó megyei kamarai rendszer helyébe a külföldön jól bevált országrészi kamarai rendszert helyezi.

e) Lépjen közbe a parlamenti csoportunk a földművelésügyi miniszternél a törvény 82/c. cikkének olyan értelmezése érdekében, hogy addig is, míg e cikk véglegesen törültenék, tekintsen el a községi legelők külön kamarai illetékétől.

f) Gondosan öröködjék parlamenti csoportunk, hogy a törvény 28/c. cikke olyan értelmezést és gyakorlati alkalmazást nyerjen, hogy minden a mezőgazdaságot érdeklő törvényjavaslatra nézve a kamarák előzetes véleménye kikéressék, s ezzel az eddigi, országunkat és gazdaközönségünket károsító, hebehurgya gazdasági törvények alkotása egyszersmindkorra megszűnjék.

Takácsy Miklós:

Dr. Nagy Endre úr előadásába egy tévedés csúszott be. Azt mondta, hogy a megyék költségvetésükből legalább öt százalékot tartoznak bevenni a kamarák részére. A törvényben ez nincs benne, ott csak az áll, hogy a megyék a költségvetésükbe felvett összeggel támogatják a kamarát.

A határozati javaslatához kívánok a továbbiakban hozzászólni.

Az első pontot már elkésettnek tartom, mert hiszen a választás holnap van.

A második pont d) bekezdésében az előadó úr azt javasolja, hogy küzdjön a magyar parlamenti csoport a törvény olyan módosítása mellett, amely a megyei kamarai rendszer helyébe a külföldön jól bevált országrészi kamarai rendszert teszi. Én ennek a pontnak elhagyását javaslom. A székely vármegyék és a magyar többségű vármegyék most magyar többségű kamarákat tudnak alakítani. Ha országrészi kamara lesz, abban nem lesz szavunk, azt úgy fogják

összeállítani, hogy mi kimaradjunk belőle. A székely vármegyék be fogják fizetni a pénzt az országrészi kamara számára, a székely legelők után is oda fog befolyjni az öt százalék s ebből a magyarságnak nem lesz semmi haszna.

A határozati javaslatoktól eltekintve, kérem az urakat, szűnjék meg az, hogy a magyarság eddig bizonyos idegenkedéssel volt a mezőgazdasági kamarák iránt. Kérem a gazdasági társadalmat, hogy több érdeklődéssel viseltessenek e kamarák iránt éppen a magunk jól felfogott érdekében, hogy így a mi népünk is részesüljön a mezőgazdasági kamarai intézmény áldásaiban.

Dr. Nagy Endre:

Elismerem, hogy téves volt az előadásnak az a része, amelyben öt százalékosnak vettem a megyei kamarai hozzájárulás összegét. Ezt a részt tehát helyesbítem.

Az indítványnak azt a résziét azonban, hogy a Magyar Párt a maga felfogásával maradjon meg a megyei kamarai rendszer mellett és ne kívánja az országrészi tagozódású kamarai rendszert, a magam részéről nem fogadhatom el. Külföldön is azért vált be jobban az országrészi rendszer, mert így a gazdaközönség egyharmad, sőt egyötöd költséggel sokkal eredményesebb munkát tud kifejtetni. A megyei kamarák nagy költségekkel járnak és ezeket a gazdaközönségnek kell viselni. Ezekből a költségekből azután semmi vissza nem térül, mert a gazdasági kamarák magyar embereket nem alkalmaztak a múltban, nem fognak alkalmazni a jövőben sem. Az országrészi kamarák mellett lándzsát tört több belföldi szaktekintély is, akik nem úgy képzelik azt, hogy egész Erdélynek csak egy kamarája legyen, hanem, hogy a Magyarországtól átszatolt részeken három kamara működnék, Kolozsváron, Temesváron és Brassóban; a székelység a brassói kamarához tartoznék. Itt a székelység döntő súlya teljes mértékben megnyilatkoznék.

Az országrészi kamarák nagy előnye az is, hogy módot nyújt magvizsgáló, vegyakisérléti állomások, növénynevelő állomások stb. létesítésére, amelyek azután a mezőgazdák kultúráját és munkájának eredményességét emelik. A me-

gyei kamarai rendszer egyszerű krájzlerájoskodás, amely csak adminisztrál, regisztrál és tudományos működésre egyáltalán képtelen. Nincsenek meg reá az anyagi eszközei. Tehát javaslatomnak ezt a részét teljes mértékben fenntartom és kérem a szakosztályt, méltóztassék legjobb belátása szerint állást foglalni.

A kamarai rendszerről itt a szakosztály előtt ki akarok emelni két dolgot.

Az egyik az, hogy az egész kamarai rendszer a levegőben lóg, mert alkotnak olyan paragrafusokat, amelyeket a kamarák nem valósítanak meg és a kamarák működése a legtávolabbról sem követi a paragrafusokat. A 28. § például előírja, hogy a mezőgazdaságot érdeklő törvények először a kamarák véleményezése alá bocsátandók. Ugyanide tartozna a mezőgazdasági vámtarifa kérdése, a szabályrendeletek kérdése stb. s ezekkel a kamarák közül eddig soha egy sem foglalkozott, mert nem adtak módot reá s tudomásom szerint az egyetlen törvény, amelyre a kamarák véleményét kikérték, a kamarai törvény volt. Éppen ez dönti most el a megyei kamarák sorsát, mert hiszen a kamarák igazgatói és tisztviselők, akik a többségi nemzet soraiból kerültek ki, felszólaltak a maguk érdekében, hogy igenis a megyei kamarai rendszer fenntartandó. Ha országos érdek szempontjából nézték volna a dolgokat, akkor itt is már utat tört volna a külföldön olyan jól bevált országközi kamarai rendszer.

A másik kérdés a 82. § c) pontja. A községi legelőket külön taxával rójják meg 1–5 százalék erejéig. Kérem a parlamenti tagokat és azokat, akik a megyei kamarák tagjai igyekezzenek arra, hogy az egy százalékos taxa mellett maradjanak meg és hogy amikor a taxát kivetik, a kivetés a jövedelem után történjék. Hiszen sok legelőnek alig van jövedelme, mások el vannak adósodva s még inkább támogatásra szorulnának. A magam részéről, mint a kamara intérimáris bizottságának tagja azt a benyomást szereztem, hogy a mezőgazdasági kamarák megérdemlik a gazdaközönség legteljesebb figyelmét és a magyar gazdaközönség jól teszi, hogyha egyebet nem tesz, de ott van és pusztá jelenlétével a maga fájának érdekeit szolgálja. Személyesen győződtem

meg arról, hogy mert én ott voltam, sok dolog másképp dőlt el, mint ahogyan eldőlt volna, ha nem vagyok ott, még akkor is, ha egy szót sem szólottam, mert ha valamelyik tag olyant akart mondani, ami a kisebbségekre sértő lett volna, rám nézett és nyelt egyet. A magam részéről aláírom a felszólaló úrnak azt a felszólítását, hogy a magyar gazdaságközönség vesse rá magát a mezőgazdasági kamarákra s minden felszólalásában igyekezzék a lehető legszakszerűbb lenni, mivel így meghallgatásra találhat. Őszinte köszönettel tartozom a felszólaló úrnak, egyébként fentartom a javaslatnak azt a részét, amely az országrészi kamarát kívánja a megyei helyett.

Gyárfás Elemér, elnök:

Egy vitás kérdés van. A vita a megyei, vagy országrészi kamarák kérdése körül forog. A kérdés inkább elméleti és pillanatnyilag nem aktuális, mert hiszen ha ez a kormány marad, marad az általa most megalkotott törvény is, melyet csak most akar tulajdonképpen életbeléptetni és hirtelen módosításról nem lehet szó.

Koncedálom dr. Nagy Endre előadó úr nagy szaktudását és azt is, hogy külföldön az országrészi kamarák jól beváltak, azonban nálunk, a mi speciális viszonyaink között, más a helyzet. A marosvásárhelyi ipar- és kereskedelmi kamara esete példa arra, hogy itt nálunk nem jó nagyobb területet egy kamarában való működésre összehozni. Ez valószínű tojástáncot jelentene a mezőgazdasági kamaráknál is. Ha a csikiak és a háromszékiek a brassóihoz tartoznának, az egész intézmény meg volna bénítva. Az iparkamaráknál, amint tudjuk, dobálták Háromszéket hol ide, hol oda, ahogy a román nemzeti érdekek megkivánták. Egyszerre megindulna az országrészi kamaráknál a kerületek nemzetiségi szempontok szerinti szétoztása. A tartományi kamarát a jelen törvény alapján úgyis meg fogják alkotni, már csak azért is, mivel ottan jó állások lesznek, de nincsen értelme annak, hogy ezt éppen mi kezdeményezzük. Kérem az előadó urat, méltóztassék belenyugodni, hogy szakszempontból az ő szempontja helytálló, speciális viszonyaink között azonban nem megfelelők az országrészi kamarák.

Dr. Nagy Endre:

Nem ragaszkodom az indítványnak ehhez a részéhez.

A Szakosztály az előadói javaslatot Takácsy Miklós módosításával elfogadta.

Gyárfás Elemér, elnök:

A tárgysorozat kimerült, köszönetet mondok a mezőgazdasági kérdés előadóinak épp úgy, mint a többi előadóknak, az összes hozzászólóknak és a résztvevőknek, hogy figyelmükkel megajándékoztak; örülök, hogy ennyi fontos kérdést magas nivón és szakszerűen letárgyalhattunk és a gyűlést bezárom. (Éljenezés.)